15.07.2026 EM2026/414

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for at udvide erhvervsfangernes muligheder for salg og afsætning af fangstprodukter både i Grønland og til udlandet samt særskilt at revurdere beslutningen fra 2023, der begrænser muligheden for at sende kød og mattak fra narhvaler og hvidhvaler fanget i Østgrønland til Vestgrønland og Danmark.

(Medlem af Inatsisartut Mette Arqe-Hammeken, Naleraq)

Begrundelse:
Fangst er ikke kun et erhverv i Grønland. Fangst har stor betydning for fødevareforsyningen, vores kultur, vores traditioner, familierne samt lokalsamfundene i bygder og yderdistrikter.

Fangerne er selvstændigt erhvervsdrivende. I dag påvirker de stigende priser på brændstof, udstyr, både, fødevarer og andre daglige fornødenheder også fangerne. Derfor bør en fanger kunne få størst mulig værdi ud af den fangst, som er foretaget lovligt og bæredygtigt.

Forslaget handler ikke om at forhøje kvoterne. Det handler om at udnytte det allerede fangede dyr bedre. Hvis skindet kan udnyttes, bør det udnyttes. Hvis stødtanden lovligt kan sælges, bør den kunne sælges. Hvis kød eller mattak kan videredistribueres på en sikker måde, bør der ikke opstilles unødvendige hindringer.

Internationale regler har stor betydning for mulighederne for at eksportere visse fangstprodukter. Naalakkersuisut har i deres besvarelse af § 37-spørgsmål nr. 013-2026 forklaret, at Grønland er omfattet af CITES, og at eksport af produkter fra arter omfattet af CITES blandt andet kan kræve en Non-Detriment Finding (NDF).

Det fremgår af besvarelsen, at vågehvaler, hvalrosser og isbjørne i Vestgrønland har NDF, mens narhvaler og hvidhvaler ikke har det. Forslagets formål er derfor ikke at tilsidesætte CITES, krav om bæredygtighed eller internationale forpligtelser. Formålet er, at mulighederne for fangerne ikke unødigt skal holdes lukkede, når de nødvendige krav kan opfyldes. Forskning skal ikke kun anvendes som grundlag for begrænsninger over for fangerne. Hvis det videnskabeligt kan dokumenteres, at fangsten foregår bæredygtigt, bør disse oplysninger også kunne bruges til at åbne muligheder for fangerne.

Naalakkersuisut har i besvarelsen af § 37-spørgsmål nr. 013-2026 oplyst, at isbjørne i 2025 opnåede en NDF, og at Naalakkersuisut vil arbejde for igen at muliggøre eksport af isbjørneskind, tænder og kløer. Når en NDF allerede er opnået, bør de resterende hindringer så vidt muligt løses hurtigt, så fangerne kan opnå bedre indtjening fra deres lovligt nedlagte fangst.

I forbindelse med høringen i 2025 om kvoterne for narhval og hvidhval for 2026 oplyste departementet, at Naalakkersuisut i 2023 havde besluttet, at kød og mattak fra narhvaler og hvidhvaler fanget i Østgrønland ikke måtte sendes eller medbringes til Vestgrønland og heller ikke måtte sendes til Danmark.

En sådan begrænsning påvirker ikke kun fangerne. Kød og mattak er grønlandske fødevarer og en del af vores kultur og traditioner. Fangst deles mellem familier og er også en del af de nære relationer i samfundet. Derfor bør det revurderes, om begrænsningen for at videreføre fangstprodukter fra Østgrønland til resten af Grønland fortsat er nødvendig.

Hvis en fanger lovligt kan nedlægge en narhval eller hvidhval inden for kvoten, bør det også klart kunne begrundes, hvorfor vedkommende ikke må videredistribuere kød eller mattak fra fangsten.
Nødvendige begrænsninger af hensyn til sundhed, dyresygdomme, bæredygtighed eller internationale forpligtelser skal naturligvis respekteres. Men hvis en begrænsning ikke længere er nødvendig, eller hvis formålet kan opnås på en anden og sikker måde, bør lempelse eller ophævelse være en mulighed.

En fanger bør så vidt muligt kunne udnytte hele sin fangst. Det kan øge fangernes indtjeningsmuligheder, sikre en bedre udnyttelse af fangstdyrene og samtidig bidrage positivt til erhvervslivet i bygder og yderdistrikter.
Naalakkersuisut bør derfor undersøge, om der findes unødvendige begrænsninger, som Grønland selv har mulighed for at ændre. Hvor begrænsninger bygger på internationale regler, bør der arbejdes for at åbne muligheder med udgangspunkt i Grønlands interesser.

Forslagets formål er at fastholde bæredygtigheden og samtidig sikre, at fangerne, familierne og samfundet får størst mulig gavn af den fangst, som allerede er foretaget.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.
Forslaget forventes at medføre administrativt arbejde i forbindelse med gennemgang af regler, dokumentation, kontrol samt, hvor det er nødvendigt, styrkelse af det videnskabelige grundlag for eksport.

Der vil være udgifter forbundet med forberedelse og iværksættelse af tiltagene. Disse forventes ikke at overstige ét akademisk årsværk svarende til 500.000 kr.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv
Forslaget kan skabe bedre afsætningsmuligheder og øget indtjening for erhvervsfangere samt afledte erhverv inden for handel, forarbejdning og eksport. Der kan være mindre administrative omkostninger forbundet med dokumentation og eksportkrav.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne
Forslaget forventes ikke at medføre væsentlige økonomiske eller administrative byrder for borgerne. Bedre udnyttelse og afsætning af fangstprodukter kan samtidig styrke den lokale økonomi, særligt i bygder og yderområder.